

W I A D O M O Ś C I P O L S K I E

Prywatny informator periodyczny dla uchodźstwa polskiego.

- LONDYN - rpl 11.6. Podczas swego pobytu w Iraku Naczelnv Wódz gen. Sikorski wydał odezwę do armii polskiej na środkowym wschodzie, wskazując na doniosłość oczekujących ją zadań i na zaszczytną rolę, jaka przypada jej w tej wojnie. Gen. Sikorski zwiedził szpital polski w Iraku, wyrażając uznanie dla jego urządzeń i organizacji. Na dzień 14 czerwca zapowiedziano przyjazd gen. Sikorskiego do stolicy Iraku.

- LONDYN - rpl 13.6. Na posiedzeniu Rady Ministrów, które odbyło się pod jego przewodnictwem, wicepremier Mikołajczyk zwrócił się z okazji Święta Ludowego w gorących słowach do chłopów polskich, oddając hołd ich nieugiętej wytrwałości i nieustępliwości wobec wroga. Wiceprem. Mikołajczyk przypomniał słowa wypowiedziane w r. 1941 przez gen. Sikorskiego, który powiedział wówczas, że chłop polski będzie ostoją Ojczyzny; a udział chłopów w rządach kraju zapewni Polsce siłę i trwałość.

- Z POLSKI - rsw 14.6. W dniu Święta Ludowego radiostacja SWIT nadała następującą odezwę Zjednoczonego Ruchu Chłopskiego w Polsce:

"My, chłopci polscy, zwracamy się do aliantów naszych i do wszystkich wolnych narodów świata.

Czteroletnia niewola, narzucona nam przez Niemców, nie zabiła w nas gorącego umiłowania naszego kraju, ani poczucia własnej siły i godności. Siła nasza i opór wzmagają się coraz bardziej.

Wierzymy niezłomnie w zwycięstwo Chrystusa nad antychrystem. Wierzymy niezłomnie w zwycięstwo prawdy nad złem, w zwycięstwo naszych wielkich sojuszników, w oswobodzenie Polski i Europy. Mówimy wobec całego świata, że żadna siła nie jest w stanie zabić w chłopie polskim umiłowania swej ziemi, kraju i wolności. Niemcy mordują nas, porywają nasze dzieci i palą nasze chaty. My trwamy nieugięci.

Zwracamy się do naszego rządu w Londynie i do naszego ukochanego wojska walczącego za dalekimi morzami za Polskę, zwracamy się do Anglii i Ameryki i wołamy wielkim głosem, że nikt i nic nas nie złamie. Gotowi jesteśmy do walki o wolność Polski i jak jeden mąż pójdziemy w bój, gdy dacie hasło.

Cześć naszym sztandarom; cześć sztandarom Anglii i Ameryki."

- LONDYN - rpl 14.6. W ramach audycji poświęconych sojusznikom W. Brytanii, radio angielskie ogłosiło uwagi o wkładzie poszczególnych sprzymierzeńców do wspólnego wysiłku wojennego. O Polsce powiedziano w tej audycji, że:

1. Jako pierwsze odrzuciła żądania niemieckie i chwyciła za broń, by stawić czoła wielokrotnie silniejszemu wrogowi. W tej nierównej walce Polska poniosła wprawdzie klęskę, lecz zdołała zadać poważne ciosy Niemcom, dając przez to aliantom czas na dozbrojenie.

2. Pomimo wrześniowej klęski utworzyła zagranicą armię, lotnictwo i marynarkę, które ofiarnie i zapamiętale walczą o oswobodzenie swej ojczyzny i o wspólną sprawę.

3. Stworzyła nieugięty front podziemnej walki z okupantem.

4. Poświęciła się z takim zapałem rozbudowie polskich sił zbrojnych zagranicą, że polska armia lądowa jest dziś piątą, a lotnictwo polskie czwartym pod względem liczebności wśród aliantów.

5. Lotnictwo polskie straciło dotychczas 540 niemieckich samolotów i zrzuciło na Niemcy 6 mil. kg bomb. Marynarka polska zatopiła 34 nieprzyjacielskie nadwodne jednostki bojowe i 6 łodzi podwodnych. Konrtorpedowiec "Słazak" dzieli z jednym z angielskich okrętów wojennych rekord pod względem ilości zestrzelonych samolotów nieprzyjacielskich.

- LONDYN - SD 15.6. Prem. Sikorski przybył do Bagdadu, gdzie jest gościem irackiego rządu.

- LONDYN - REUTER 27.5. Z otrzymanej ze spóźnieniem prasy szwajcarskiej wynika, że dnia 27 maja interpelowano w Izbie Gmin min. Eden'a na temat służby wojskowej Polaków osiadłych w Anglii. Jeden z posłów z Partii Pracy zapytał, czy osiedli w Anglii Polacy mają prawo służyć - o ile sobie tego zyczą - w wojsku angielskim, zamiast w polskim.

Min. Eden odpowiedział, że jego zdaniem rząd polski robi pełny użytek z przysługującego mu prawa powoływania do służby wojskowej, na zasadzie polskich ustaw, przebywających w Anglii obywateli polskich. Nawet w pokojowych czasach ma każde państwo prawo powoływać do służby wojskowej obywateli zamieszkałych w zaprzyjaźnionych państwach.

Podsekretarz stanu w Foreign Office zwrócił natomiast uwagę, że ani rząd polski, ani jakikolwiek inny rząd sprzymierzony, wzywając swych obywateli znajdujących się na terenie W. Brytanii pod sztandary wojskowe, nie ma dla tych wezwań kompetencji wykonawczej, czyli nie może doprowadzić przymusowo wezwanych do szeregów. Ostatnio jednak ukazała się w Anglii ustawa, postanawiająca, że od dnia 1 czerwca b.r. można będzie wcielać do brytyjskiej armii obywateli sprzymierzonych państw, a więc m.in. i Polaków, którzy nie zastosowali się do wezwań wojskowych swych rządów.

W dalszym ciągu dyskusji zabrał ponownie głos min. Eden, by podkreślić, że rząd polski nie znajduje się pod tym względem w innej sytuacji, niż pozostałe sprzymierzone rządy, że obywatele polscy, którzy nie usłuchają wezwań wojskowych swego rządu, zostaną wcieleni do angielskiego wojska i że treść polskich wezwań mobilizacyjnych nie zawiera nic, co by wykraczało poza opisany tu stan rzeczy.

- ... - Budapeszteńskie WIĘSCI POLSKIE podają 26 maja b.r., że Ojciec św. Pius XII zamianował J.E.ks. biskupa Józefa Gawlinę Biskupem Ordynariuszem dla cywilnych Polaków na emigracji na wschodzie, dodając do jurysdykcji personalnej ks. biskupa połowego wszystkie prawa biskupów rezydencyjnych.

To samo pismo podaje dnia 23 maja b.r., że Amerykańska Akademia Sztuki i Literatury udzieliła w maju b.r. pisarzowi polskiemu Józefowi Wittlinowi nagrody w wysokości 1.000 dolarów za wybitne prace literackie.

Z KRAJU

Gdy uczeni niemieccy prosić będą... rśw 12.6.

Radiostacja SWIT mówi: Gdy po zwycięstwie aliantów uczeni niemieccy prosić będą o zmiłowanie dla nauki niemieckiej w imię jej zasług, dobrze będzie, by zwycięzcy naprawdę te zasługi znali.

W bloku nr. 10 obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu doktorzy niemieccy sterelizują męzczyzn i badają na Polkach metody sztucznego zapładniania.

W Tremblince, w komorach gazowych, urządzono bezpieczne galerie, na których uczeni niemieccy wyposażeni w maski gazowe obserwują "w interesie nauki" działanie gazów na ofiary.

Chemicy niemieccy robią mydło i smary ze zwłok zamordowanych. Te i inne potworności, zabijanie dzieci, zastrzyki metylu powodującego gnicie i odpadanie ciała, sterelizacja i sztuczne zapładnianie, "naukowe" obserwacje działania trucizn na człowieka, to wszystko dzieje się w Polsce pod nadzorem niemieckich uczonych i według metod opracowanych przez niemieckie instytuty naukowe i doświadczalne...

Nowy obóz, stary reżim... rśw 12.6.

W początkach kwietnia b.r. założono w miejscowości Rajsk, położonej w odległości 6 km od Oświęcimia, nowy obóz koncentracyjny, w którym zamknięto 12.000 Cyganów, tyleż jeńców sowieckich i 1.300 Polaków. Reżim w tym obozie panuje taki, że po 2 miesiącach z 12.000 jeńców sowieckich pozostało kilkuset, a z 1.300 Polaków - dwustu. Za najmniejsze przewinienie, a przeważnie wogóle bez żadnego powodu, Niemcy mordują uwięzionych uderzeniami kolby, lub topią ich w okolicz-

nych błotach. Cała Polska staje się jednym wielkim miejscem zbiorowej kaźni....

Ofiary Oświęcimia. rśw 12.6.

W Oświęcimiu zmarły: śp. dr. Maria Zebrowska, asystentka na Uniwersytecie Warszawskim i śp. Emilia Grocholska, redaktorka WSPÓŁCZESNEJ KOBIETY.

Z dymem pożarów... rśw 13.6.

Wieś Skalki Polskie we Włoszczowskim została całkowicie spalona. Całą ludność wsi wymordowano.

Zydzi z Wołynia. JK, GHT 10.6.

Z Równego wywieziono "w nieznanym kierunku" 30.000 Żydów. Równe jest obecnie "judenfrei", wolne od Żydów. Na całym Wołyniu pozostało obecnie jedno tylko geto w miejscowości Wakowicze pod Dubnem.

Niszczenie dokumentów. rśw 10.6.

Z rozkazu Kierownictwa Walki Cywilnej spalono lub zniszczono w ciągu jednej nocy kartoteki i spisy zawierające dane do poboru robotnika i nakładania kontyngentów rolnych we w s z y s t k i e h gminach w Sandomierskim, Puławskim, Lubartowskim i Janowskim oraz w większości gmin w Lubelskim, Krasnostawskim, Siedleckim, Radzumińskim, Sokołowskim, Kieleckim i Włoszczowskim.

Zdyscyplinowana postawa. rśw 10.6.

Kierownictwo Walki Cywilnej podziękowało za pośrednictwem radiostacji SWIT społeczeństwu polskiemu za zdyscyplinowaną postawę i zachowanie spokoju w dniach 1 i 3 maja.

Zmarli. WP 28.5., 2.6., 4.6.

W pierwszych dniach kwietnia r.b. zmarł w swej rodzinnej wsi w Gręboszowie w wieku lat 85 senior polskich działaczy ludowych Jakob Bojko, były wicemarszałek Sejmu Ustawodawczego, a następnie wicemarszałek pierwszego Senatu Rzeczypospolitej. Pogrzeb śp. Jakóba Bojki odbył się 9 kwietnia.

W Hauteville we Francji zmarł Józef Szymanowski, prezes Związku Polaków we Francji.

W Jerozolimie zmarł w wieku lat 92 dr. Apolinary Tarnawski, były założyciel i kierownik znanego w Polsce sanatorium przyrodoleczniczego w Kosocię. Pogrzeb śp. dra. Tarnawskiego odbył się z kaplicy na górze Syon.

Przemianowanie stacji kolejowych. LZ 19.5.

W nowym niemieckim rozkładzie kolejowym uwidoczniło 450 zmian nazw stacji kolejowych. Są to przeważnie stacje we wcielonych prowincjach polskich. M.in. stację Aleksandrowo pod Toruniem nazwano Weichselstädt, nazwę stacji Andrzejów na linii Łódź-Koluszki zmieniono na Andreshof, Chodecz pod Włocławkiem przechrzczono na Lubenstädt. Ze stacji Dobrze pod Włocławkiem, gdzie mieści się wielka cukrownia, uczyniono Dobben; z Kłodawy - Tonningen, z Kozub na t.zw. linii węglowej Kospendorf, z Lubrańca w powiecie włocławskim - Luthrandau, z Opátówka - Spatenfelde, z Widawy - Wiedenbruch, ze Zgierza - Górnau, ze Zduńskiej Woli - Freihaus it.d. i t.d.

"Naukowy" Instytut. KZ 20.4.

Przed trzema laty uczczono w Gen. Gubernatorstwie dzień urodzin Hitlera założeniem w Krakowie "Instytutu niemieckich badań na wschodzie". Instytut wziął się energicznie do pracy. Nie było prawie miasteczka w Gen. Gubernatorstwie, gdzie nie "wykryto" w naukowy sposób dowodów niemieckiego pochodzenia, germańskiej kultury i historii oraz germańskiej sztuki. Gen. Gubernatorstwo, ten "Weichsel-land", jak to pisała codziennie prasa niemiecka w Krakowie i Warszawie, okazało się obszarem zarówno prastarych, jak i stosunkowo niedawnych narastań niemieckiej kultury. Gorliwi badacze Instytutu nie mogli się zmieścić w granicach Gen. Gubernatorstwa. Ruszyli zatem jeszcze dalej na wschód, dotarli do ... Wołkowyska i okazało się, że nawet Wołkowysk jest prastarym grodem niemieckim. Znalazły się wykopaliska, znalazły się pergaminy: dowodów nie brakło.

62/18

W ciągu trzech lat swego istnienia Instytut urządził trzy wystawy pod wymownymi nazwami:

"Mistrz niemiecki Wit Stwosz"

"Spuścizna Germanów w nadwiślańskim obszarze" i

"Staroniemiecka sztuka Krakowa i Karpat".

Fragmety tej trzeciej wystawy można było jeszcze niedawno oglądać w oknie wystawowym niemieckiej agencji propagandowej w Stockholmie.

Ale wojna toczy się nadal i "badania" historyczne ustępują pierwszeństwa pilniejszym potrzebom chwili. W toku całkowitej mobilizacji wszelkiej energii niemieckiej wyłącznie na potrzeby wojenne polecono ostatnio Instytutowi zawiesić "chwilowo" swe dotychczasowe prace i poświęcić się studiom z dziedziny - technicznej.

Może nie będzie to wymagało zmiany obsady. "Uczni", którzy ustalili niemiecki charakter Wołkowyska, znajdują się zapewne na elektrolizie, metodach badania krochmalu, lub działaniu gazów trujących lepiej, niż na historii.

Z E - S W E A T A

1858 - 1943

Wczoraj, dnia 16 czerwca, cały naród szwedzki i wszyscy cudzoziemcy korzystający z gościnności szwedzkiej łączyli się w hołdzie i najgorętszych życzeniach dla JKM Gustawa V, Króla Szwecji, który dnia tego obchodził 85-lecie swych urodzin.

Zegarowa bomba polityczna,

TIMES zajmuje się 5 czerwca niemiecką "reżyserią klęski".

Dziennik londyński pisze:

Nie brak w Niemczech ludzi mądrych i daleko-wzrocznych, którzy już dziś widzą nieuniknioną klęskę Hitlera i zastanawiają się nad tym, co się da uratować dla Niemiec z tego pogromu:

Także oni interesują się "widmem bolszewizmu", jako atutem propagandy. Sądzą bowiem, że jeśli nawet broń ta nie okaże się skuteczną w okresie wojny, może ona uratować Niemcy od skutków przegranej, jeśli uda się poróżnić aliantów po wojnie.

Istotnie, wtedy groźba ta będzie najrealniejsza. Rozbicie nazizmu da powód do mniemania, że jedność aliancka przestała być konieczna. Odezwą się różnice; rzeczywiste lub urojone, które nie dochodziły do głosu w okresie, gdy panowało uczucie bezpośredniego niebezpieczeństwa. Ziarno podejrzania i niedowierzania, jeśli by mu pozwolono wzęść, mogłoby wówczas wydać owoce.

Inteligentni Niemcy wiedzą, że kampania Göbbelsa, który usiłuje poróżnić aliantów, może - choć ze spóźnieniem - odnieść sukces.

Jest jasne i oczywiste, że Niemcy pracują nad "zegarową bombą polityczną", która by miała uratować ich od najgorszych skutków niechybnej przegranej.

Twórcza pauza.

W jednym z swych ostatnich tygodniowych przeglądów radiowych; Elmer Davis, dyrektor Wojennego Biura Informacji St. Zjednoczonych, powiedział, co następuje: Wojna znajduje się obecnie w takiej fazie, jakie Hitler zwykł był nazywać "twórczymi pauzami". Za dawnych czasów znaczyło to, że przygotowuje się on do tego, by coś komuś zrobić. Tym natomiast razem to my przygotowujemy się do ataku. Nie brak jednak znaków świadczących o tym; że i Niemcy wykańczają wszystko do jeszcze jednej ofensywy w Rosji. Nie może to być ofensywa na tę samą skalę, jak przed dwoma laty i prawdopodobnie nie będzie nawet taka, jak w zeszłym roku, lecz Hitler ma wciąż jeszcze kilka milionów żołnierzy i kilka tysięcy samolotów i może silnie uderzyć.

Prez. Benesz o powojennych sprawach.

Przemawiając w Chicago, prez. Benesz powiedział m.in., co następuje:

Jutrzejšia Europa musi być demokratyczna i nie pozwoli na to, by panował nad nią jakikolwiek "Herrenvolk". Najmniejsze państwa europejskie mogą się połączyć w przyszłości w większe jednostki, a te z kolei zespolą się może później w duże bloki, które stworzą jakąś wspól-

na organizację światową na podobieństwo Ligi Narodów.

W żadnym wypadku nie wolno pozwolić na to, by mniejsze państwa padały ofiarą potężnych napaśników. Nie wolno też zmuszać narodowych państw do wstępowania w czysto mechaniczne kombinacje. Nie wolno zmuszać narodów, które nie chcą żyć razem, do tworzenia większych, nie połączonych ze sobą organicznie, jednostek. Byłby to błąd wiodący wprost do katastrofy. Byłoby także błędem, gdyby usiłowano stworzyć nowe zespoły międzynarodowe bez porozumienia z Anglią i Związkiem Sowieckim, gdyż oba te narody mają na kontynencie europejskim życiowe interesy. Nie wolno nam też dążyć do tworzenia w Centralnej Europie federacji, które stanowiąc by miały barierę między Niemcami i Rosją, lecz byłyby wrogo usposobione wobec obu tych mocarstw. Stanowiłoby to przygotowanie do nowej wojny europejskiej. Dzisiejsza wspólnota wojenna aliantów musi pozostać po wojnie podstawą pokojowej organizacji świata.

Znak czasu...

Oficjalna węgierska agencja prasowa MTI podaje treść przemówienia prem. Kalay'a, który oświadczył, że to nie rząd węgierski podjął decyzję, by Węgry wzięły udział w rosyjskiej kampanii.

Labour Party i komuniści.

Wydział wykonawczy Labour Party postanowił ponownie odrzucić wnioski komunistów angielskich o przyjęcie do partii. Wydział stwierdza, że fakt rozwiązania Kominternu nie oznacza bynajmniej, że komuniści odrzucili doktrynę rewolucji i dyktatury i przyjęli zasadę demokracji; mimo że partia komunistyczna zadeklarowała oficjalnie lojalność wobec Labour Party, nie ma żadnych dowodów, że jest to szczere oświadczenie. Wszystko wskazuje raczej w przeciwnym kierunku...

K O M U N I K A T Y - L O K A L N E

.- Koło Prawników odbyło dnia 8 b.m. zebranie organizacyjne, na którym w tajnym głosowaniu wybrano nowy zarząd. Z uwagi na to, że zachodzi konieczność odnowienia ewidencji prawników; uprasza się Kolegów, którzy dotąd nie wpisali się na nową listę, o łaskawe nadesłanie na ręce członka zarządu p. Henryka Zajączkowskiego pod adresem: Polska Hjälpkommittén, Regeringsgatan 22, następujących danych osobistych:

1. Nazwisko i imiona
2. Tytuł naukowy
3. Rok uzyskania dyplomu
4. Nazwa wydziału i uniwersytetu
5. Zawód i miejsce wykonywania zawodu w r. 1939
6. Uwagi
7. Własnoręczny podpis.

Deklaracje należy składać do dnia 25 czerwca b.r.

W niedzielę dnia 20 b.m. o godz. 11-tej odbędzie się nabożeństwo polskie w Kaplicy Dominikanek, Villagatan 21.

K A L E N D A R Z - K A R T K O W Y

Nowe kartki:

T o w a r	K u p o n	Termin końcowy	Każdy kupon ważny na zakup
kasza	Ma 297 - 298	31.VII.	1 kg kaszy
masła	M 337 do 340	12.VII.	250 gr masła
margaryna	M 341 do 344	12.VII.	250 gr margaryny
ser	So 23	31.VII.	250 gr sera

Dnia 18 czerwca kończą się kartki dodatkowe na tytoń /nr.bież.110/.

Polska Hjälpkommittén i Sverige - Polski Komitet Pomocy w Szwecji - Polski Klub "Ognisko", Jungfru gatan 30/II, tel. 61-63-59.

293